

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่องการพัฒนาการดูแลผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงโดย
อาสาสมัครสาธารณสุขในชุมชนหมู่ ๗ ราษฎร์บูรณะ

จัดทำโดย นางร่มไทร กิตติกรวนิชย์

ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

สังกัด ศูนย์บริการสาธารณสุข ๓๙ ราษฎร์บูรณะ

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม

หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๒๓

สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

๑. ชื่อเรื่อง การพัฒนาการดูแลผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงโดยอาสาสมัครสาธารณสุขในชุมชน หมู่ ๗ ราษฎร์บูรณะ

๒. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันทั่วโลกให้ความสำคัญกับการจัดการโรคไม่ติดต่อเรื้อรังเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากสภาวะความเป็นอยู่และวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปทำให้ผู้ป่วยกลุ่มนี้มีจำนวนเพิ่มขึ้น จากรายงานสถิติสุขภาพทั่วโลก ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ขององค์การอนามัยโลกพบว่า ๑ ใน ๑๐ ของประชาชนในวัยผู้ใหญ่ป่วยเป็นโรคเบาหวาน และ ๑ ใน ๓ มีภาวะความดันโลหิตสูง นอกจากนี้ยังพบว่าประมาณร้อยละ ๖๓ ของการเสียชีวิตทั้งหมดทั่วโลกเกิดจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง โรคเบาหวานและโรคความดันโลหิตสูงเป็นโรคเรื้อรังที่เป็นปัญหาสุขภาพของคนไทยที่สำคัญ เป็นปัญหาทางสาธารณสุขของประเทศที่ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของผู้ป่วยในระยะเวลาที่ยาวนาน และมีผลกระทบต่อผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจโดยรวมต่อการพัฒนาประเทศ จากการสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยประชาชนไทยอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๒ พบอัตราความชุกของผู้ป่วยโรคเบาหวานในประชากรไทยอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป ร้อยละ ๖.๙ หรือประมาณ ๓.๕ ล้านคน อัตราความชุกของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง ร้อยละ ๒๑.๔ ประมาณ ๑๐.๘ ล้านคน และหากยังไม่ได้รับการป้องกันหรือแก้ไข คาดว่าภายใน ๑๐ ปีข้างหน้า หรือใน พ.ศ. ๒๕๖๓ จะพบผู้ป่วยทั้ง ๒ โรคเกือบร้อยละ ๕๐ ของประชากรไทย

ในส่วนของศูนย์บริการสาธารณสุข ๓๙ ราษฎร์บูรณะ พบผู้ป่วยโรคเบาหวาน และโรคความดันโลหิตสูง ในปี ๒๕๕๖ จำนวน ๑,๖๓๔ ราย โดยแยกเป็นผู้ป่วยโรคเบาหวาน ๒๔๕ ราย ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง ๙๗๗ ราย และผู้ป่วยที่เป็นทั้ง ๒ โรค ๔๑๒ ราย จากการวิเคราะห์ในผู้ป่วยโรคเบาหวานพบเป็นผู้ป่วยที่ควบคุมไม่ได้ ร้อยละ ๗.๕๑ ในผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงเป็นผู้ป่วยที่ควบคุมไม่ได้ ร้อยละ ๔๕.๑ และในผู้ป่วยที่มีทั้งโรคเบาหวานและโรคความดันโลหิตสูง เป็นผู้ป่วยที่ควบคุมไม่ได้ ร้อยละ ๗.๕๑ และผลการเยี่ยมผู้ป่วยของศูนย์บริการสาธารณสุข ๓๙ ราษฎร์บูรณะแบบ Home Visit ปี ๒๕๕๖ พบว่าโรค ๕ อันดับแรกของ HV ได้แก่ โรคความดันโลหิตสูงมีค่าสูงมากถึง ๓๐๙ คน โรคเบาหวาน ๑๑๑ คน โรคหอบหืด ๑๙๙ คน โรคหัวใจขาดเลือด ๑๕ คนและโรคข้อเข่าเสื่อม ๑๐ คน ส่วน Home health care พบว่าโรค ๕ อันดับแรกของ HHC ได้แก่ โรคความดันโลหิตสูงมีค่าสูงมากถึง ๒๐๕ โรคเบาหวาน ๑๓๐ คน โรคเส้นเลือดหัวใจตีบตัน ๓๐ คน โรคหัวใจขาดเลือด ๑๗ คนและโรคจิตเวช ๑๔ คน ศูนย์บริการสาธารณสุขซึ่งมีหน้าที่ในการดูแลประชาชนในเขตราษฎร์บูรณะ กรุงเทพมหานครให้ครอบคลุมทั้ง ๔ มิติได้แก่ด้านส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรคฟื้นฟูสภาพและการรักษาโรคและเพื่อให้สอดคล้องตามที่ สำนักอนามัยได้ดำเนินงานโครงการพัฒนาศูนย์สุขภาพชุมชนซึ่งเป็นโครงการที่ระบุไว้ในแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๗ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนากรุงเทพมหานครให้เป็นมหานครแห่งคุณภาพชีวิตที่ดีและมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาภาวะสุขภาพพลุทธ์หลักพัฒนาศักยภาพชุมชนในการส่งเสริมสุขภาพการป้องกันและควบคุมโรค โดยที่อาสาสมัครสาธารณสุขซึ่งเป็นภาคีเครือข่ายที่สำคัญของศูนย์บริการสาธารณสุขที่จะช่วยในการขับเคลื่อนการทำงานทั้ง ๔ มิติขององค์กรให้สะดวกรวดเร็วตลอดถึงมีประสิทธิภาพสามารถปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์และมีมาตรฐานมากยิ่งขึ้น

อาสาสมัครสาธารณสุขในชุมชนเป็นปัจจัยสำคัญและกำลังหลักในการเฝ้าระวังโรคในชุมชนและปฏิบัติงานตามที่กระทรวงสาธารณสุขมอบหมายให้ ๑๔ กิจกรรมหลักโดยหนึ่งในนั้นก็คือ

คือกิจกรรมการเฝ้าระวังโรคความดันโลหิตสูงเป็นกิจกรรมหนึ่งของอาสาสมัครสาธารณสุขที่จะมีบทบาทสำคัญในการควบคุมและป้องกันโรคความดันโลหิตสูงในชุมชนโดยตรงแต่เราพบว่าอาสาสมัครยังไม่ได้ดำเนินการในเรื่องนี้อย่างเต็มที่โดยจะเห็นได้จากรายงานประจำเดือนที่อาสาสมัครสาธารณสุขจะต้องส่งรายงานในเรื่องการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคความดันโลหิตสูงและโรคเบาหวานในชุมชนมีจำนวนยอดที่ต่ำมากเมื่อเทียบกับจำนวนผู้ป่วยที่เป็นความดันโลหิตสูงจริงในชุมชนโดยเฉพาะในชุมชนหมู่ ๗ ราษฎร์บูรณะ พบว่ามีผู้ป่วยเป็นความดันโลหิตสูงถึง ๓๘ รายแต่มียอดการลงรายงานประจำเดือนเพียง ๑๓ รายซึ่งต่ำกว่าความเป็นจริงถึงร้อยละ ๖๕.๗๙ จากจำนวนผู้ป่วยทั้งหมดในชุมชนจากปัญหาดังกล่าวจึงเป็นผลให้จำนวนผู้ป่วยที่เป็นโรคความดันโลหิตสูงได้รับการดูแลป้องกันไม่ทั่วถึงและมีโอกาสที่ผู้ป่วยจะเกิดภาวะแทรกซ้อนของโรคได้ง่ายมากขึ้นประกอบกับจำนวนบุคลากรที่ต้องดูแลด้านสุขภาพในชุมชนมีจำนวนจำกัดทำให้จำนวนผู้ป่วยที่ป่วยเป็นโรคความดันโลหิตสูงมีเพิ่มสูงขึ้นจนติดอันดับที่ ๑ ใน ๕ อันดับแรกของการเยี่ยมติดตามในชุมชน ทั้ง Home Visit และ Home Health Care จากปัญหาดังกล่าวนี้ผู้ศึกษาจึงได้วิเคราะห์ปัญหาเบื้องต้นว่าเพราะเหตุใดอาสาสมัครสาธารณสุขจึงได้มีการส่งรายงานการติดตามการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคความดันโลหิตสูงและโรคเบาหวานในชุมชนน้อยกว่าที่มีอยู่จริงโดยวิธีการสอบถามและสัมภาษณ์ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและตัวอาสาสมัครทั้งรายบุคคลและรายกลุ่มพบว่าปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องโรคความดันโลหิตสูง และมีบางส่วนยังมีการวัดความดันโลหิตไม่ถูกต้อง บางส่วนออกตรวจเยี่ยมผู้ป่วยน้อยเนื่องจากมีงานประจำต้องทำ และบางส่วนรู้ว่าเป็นหน้าที่แต่เบื่อไม่ยอมทำและไม่เห็นความจำเป็นในการวัดความดันโลหิตทุกครั้งที่ไม่ไปตรวจเยี่ยมและขาดการกระตุ้นอย่างจริงจังกรณีที่ผู้ป่วยยาหมดและไม่ไปพบแพทย์ตามนัด

จากปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าวข้างต้นจึงมีความจำเป็นที่ต้องศึกษาถึงปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อพัฒนาอาสาสมัครสาธารณสุขในการดูแลผู้ป่วยความดันโลหิตสูงในชุมชนได้อย่างเหมาะสมและเกิดความเข้าใจและปฏิบัติงานได้ถูกต้องและเชื่อถือได้และมีการเพิ่มจำนวนการดูแลผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงได้มากยิ่งขึ้นจำนวนผู้มีภาวะแทรกซ้อนจากโรคความดันโลหิตสูงลดน้อยลง

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑. เพื่อพัฒนาการดูแลผู้ป่วยความดันโลหิตสูงโดยอาสาสมัครสาธารณสุข ชุมชนหมู่ ๗ ราษฎร์บูรณะ

๓.๒. สร้างอาสาสมัครต้นแบบการดูแลผู้ป่วยความดันโลหิตสูงในชุมชน

๓.๓. อาสาสมัครสาธารณสุขมีการดูแลผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงในชุมชนได้ทั่วถึงและครอบคลุมมากขึ้น

๓.๔. เพื่อลดอัตราการเกิดภาวะแทรกซ้อนจากโรคความดันโลหิตสูงในชุมชนหมู่ ๗ ราษฎร์บูรณะ

๔. เป้าหมาย

- ๔.๑. ประชาชนในชุมชนหมู่ ๗ ราษฎร์บูรณะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- ๔.๒. จำนวนยอดรายงานการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคความดันโลหิตสูงในชุมชนมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น
- ๔.๓. เกิดอาสาสมัครต้นแบบในเรื่องการดูแลผู้ป่วยความดันโลหิตสูงในชุมชน

๕. ความรู้ที่นำมาใช้ในการจัดทำโครงการ

๕.๑. การวิเคราะห์ SWOT

SWOT Analysis เป็นการวิเคราะห์สถานการณ์รอบด้านขององค์กรโดยสามารถแบ่งออกเป็น ๒ ด้านใหญ่ๆคือสภาพการณ์ภายในองค์กรเป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในเพื่อดูว่าอะไรบ้างที่เป็นจุดแข็งและในขณะเดียวกันอะไรบ้างที่เป็นจุดอ่อนซึ่งเป็นการวิเคราะห์จากมุมมองของผู้ที่อยู่ภายในองค์กรเพื่อให้รู้ตนเอง และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกเป็นการวิเคราะห์เพื่อหาโอกาสในการพัฒนาและอุปสรรคที่เป็นผลกระทบระดับมหภาคที่จะมีผลทั้งทางตรงและทางอ้อมกับองค์กร

ประโยชน์ของการวิเคราะห์ SWOT

เป็นการคิดวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กรซึ่งจะทำให้เข้าใจว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานขององค์กรโดยที่จุดแข็งขององค์กรจะเป็นความสามารถภายในที่ถูกใช้ประโยชน์เพื่อการบรรลุเป้าหมายในขณะที่จุดอ่อนขององค์กรเป็นคุณลักษณะภายในที่อาจทำลายผลการดำเนินงานโอกาสจากสภาพแวดล้อมภายนอกจะเป็นสถานการณ์ที่ให้โอกาสเพื่อการบรรลุเป้าหมายองค์กรในทางกลับกันอุปสรรคทางสภาพแวดล้อมจะเป็นสถานการณ์ที่ขัดขวางการบรรลุผลตามเป้าหมาย และผลที่ได้จากการวิเคราะห์ SWOT จะใช้เป็นแนวทางในการกำหนดวิสัยทัศน์กำหนดยุทธศาสตร์เพื่อให้องค์กรเกิดการพัฒนาในทิศทางที่เหมาะสมต่อไป

การวิเคราะห์ SWOT ประกอบด้วย

- จุดแข็ง (Strengths : S) ปัจจัยใดที่เป็นข้อได้เปรียบหรือจุดเด่นควรมาใช้ในการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กร
- จุดอ่อน (Weakness : W) ปัจจัยใดที่เป็นที่เป็นจุดด้อย ข้อเสียเปรียบขององค์กรควรจะปรับปรุงให้ดีขึ้น หรือขจัดให้หมดไป
- โอกาส (Opportunities) ปัจจัยใดที่เป็นประโยชน์และองค์กรสามารถผนวกข้อดีเหล่านี้มาเสริมสร้างความเข้มแข็งให้องค์กรได้
- อุปสรรค (Threats : T) ปัจจัยที่อาจส่งผลกระทบหรือก่อให้เกิดความเสียหายซึ่งองค์กรต้องหลีกเลี่ยง

๕.๒. การวิเคราะห์ TOWS matrix

เทคนิคที่เรียกว่า TOWS matrix จะแสดงให้เห็นว่าปัจจัยภายในที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อนสามารถนำมาจับคู่ในรูปของ matrix เพื่อให้สอดคล้องกับปัจจัยภายนอกที่เป็นโอกาสและอุปสรรคที่องค์กรกำลังเผชิญอยู่และนำมาจัดทำเป็นกลยุทธ์ที่เป็นทางเลือก ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการกำหนดกลยุทธ์ต่างๆ โดยการนำ TOWS matrix สามารถแบ่งออกได้เป็น ๔ ประเภทดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategy) เป็นการนำข้อได้เปรียบ จุดแข็ง และปัจจัยที่เป็นโอกาส มากำหนดเป็นกลยุทธ์เชิงรุก

๒. กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST Strategy) เป็นการนำข้อได้เปรียบ จุดแข็ง มากำหนดเป็นกลยุทธ์เชิงป้องกันเพื่อบริหารจัดการข้อจำกัดจากสภาพแวดล้อมที่องค์กรควบคุมไม่ได้

๓. กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO Strategy) เป็นการนำโอกาสมาช่วยกำหนดกลยุทธ์แก้ไขจุดอ่อนภายในองค์กรที่มีอยู่

๔. กลยุทธ์เชิงรับ (WT Strategy) เป็นการกำหนดกลยุทธ์เพื่อหาทางแก้ไขจุดอ่อนขององค์กรพร้อมๆกับการหาทางในการรับมือกับสภาพแวดล้อมภายนอกที่ควบคุมไม่ได้

๕.๓. วงจรบริหารงานคุณภาพ PDCA

PDCA คือวงจรที่พัฒนามาจากวงจรที่คิดค้นโดยนักสถิติ Walter Shewhart ผู้บุกเบิกการใช้สถิติสำหรับวงการอุตสาหกรรม วงจรนี้เริ่มเป็นที่รู้จักกันมากขึ้นเมื่อพัฒนาขึ้นโดย W. Edwards Deming ปรมาจารย์ด้านการบริหารคุณภาพ เผยแพร่ให้เป็นเครื่องมือสำหรับปรับปรุงกระบวนการทำงานของพนักงานภายในโรงงานให้ดีขึ้น และช่วยค้นหาปัญหาและอุปสรรคแต่ละขั้นตอนการผลิตโดยพนักงานเองจนวงจรนี้เป็นที่รู้จักกันในชื่อว่า วงจร Deming ต่อมาแนวความคิดในการใช้วงจร PDCA นั้นสามารถนำมาใช้ในทุกกิจกรรม เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพการดำเนินงานซึ่งประกอบด้วย

- Plan (วางแผน) คือการวางแผนการดำเนินงานอย่างรอบคอบ ทั้งในหัวข้อที่ต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง พัฒนาสิ่งใหม่ๆ และการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดขึ้น

- DO (ปฏิบัติตามแผน) คือการปฏิบัติตามวิธีการและขั้นตอนในแผนงานที่ได้กำหนดไว้อย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่องโดยต้องเก็บรวบรวมและบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

- Check (ตรวจสอบ/ประเมินผล) คือการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนของแผนงานว่ามีปัญหาอะไรที่เกิดขึ้น จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงแก้ไขแผนงานในขั้นตอนใดบ้าง

- Act (ปรับปรุงแก้ไข) คือการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขส่วนที่มีปัญหาหรือถ้าไม่มีปัญหาใดๆก็ยอมรับแนวทางปฏิบัติตามแผนงานที่ได้ผลสำเร็จเพื่อนำไปใช้ในการทำงานครั้งต่อไป

เมื่อได้วางแผน (P) นำไปปฏิบัติ (D) ระหว่างการปฏิบัติการดำเนินงานตรวจสอบ (C) พบปัญหาที่ทำการแก้ไขหรือปรับปรุง (A) การปรับปรุงต้องเริ่มจากการวางแผนแล้วหมุนวนไปเรื่อยๆจนเป็นวงจร PDCA

๕.๔ การทำงานเป็นทีม

การร่วมกันทำงานของสมาชิกมากกว่า ๑ คนโดยที่สมาชิกทุกคนนั้นจะต้องมีเป้าหมายเดียวกันจะทำอะไรแล้วทุกคนต้องยอมรับร่วมกันและมีการทำงานร่วมกัน

การทำงานเป็นทีมมีความสำคัญในทุกองค์กรเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผล การทำงานจะประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัยความร่วมมือของสมาชิกในกลุ่มเป็นอย่างดีบางอย่างสามารถทำคนเดียวได้ แต่บางอย่างต้องอาศัยการทำงานร่วมกันจึงจะประสบความสำเร็จ ต้องอาศัยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และการนำความสามารถของทุกคนมารวมกันจึงจะเกิดผลงานมากขึ้น งานจึงออกมาได้ประสบความสำเร็จ

๖. กรอบแนวทางการดำเนินการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ผู้ศึกษามีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคนอกหน่วยบริการ (PPนอก)และสาธารณสุขมูลฐานในชุมชนโดยลักษณะงานเป็นการทำงานในชุมชนดูแลผู้ป่วยทั้ง Home Visit และHome Health Care และควบคุมกำกับการทำงานของพยาบาลที่ปฏิบัติงานในชุมชน รวมทั้งการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขทุกๆด้านนอกจากนี้ยังรับผิดชอบงานการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคความดันโลหิตสูงและโรคเบาหวานในชุมชน ทำให้ทราบได้ว่าปัญหาที่เกิดขึ้นอาจส่งผลกระทบต่อผลลัพธ์การดำเนินงานในชุมชนด้านส่งเสริมและป้องกันโรคโดยมีเป้าหมายคือร้อยละ80ของบุคคล/ครอบครัวที่มีภาวะปกติ/เสี่ยงได้รับการเยี่ยมบ้านเพื่อการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค อันเป็นผลให้ไม่ผ่านตัวชี้วัดตามแผนปฏิบัติราชการและเพื่อวิเคราะห์แนวทางในการแก้ปัญหาจึงได้นำหลักการวิเคราะห์SWOTโดยการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกและภายในที่มีผลกระทบต่อการทำงานอาสาสมัครสาธารณสุขด้านการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคความดันโลหิตสูงในชุมชนได้ ดังนี้

การวิเคราะห์ SWOT การปฏิบัติงานอาสาสมัครสาธารณสุขด้านการดำเนินงานการป้องกันและ
แก้ไขปัญหาโรคความดันโลหิตสูงและโรคเบาหวานในชุมชน

<p>จุดแข็ง (Strengths : S)</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. มีความสามัคคีมาร่วมกิจกรรมในชุมชนทุกครั้งที่มีการณรงค์หรือทำกิจกรรมในชุมชน ๒. มาประชุมประจำเดือนสม่ำเสมอร้อยละ ๙๐ ๓. มีคู่มือการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ๔. หน่วยงานมีหน้าที่จัดอบรมปฐมนิเทศอสส.รายใหม่ตามความเหมาะสมและความจำเป็นอย่างน้อยไม่เกินปีละ ๑ ครั้ง 	<p>จุดอ่อน (Weakness : W)</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. อสส.ส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องโรคความดันโลหิตสูง ๒. อสส.ขาดทักษะการวัดความดันโลหิตที่ถูกต้อง ๓. อสส. ไม่ค่อยมีเวลาทำงานในชุมชน และบางส่วนอยู่ในวัยแรงงานมักไปทำงานประจำ ๔. อสส. รู้สึกเบื่อไม่อยากเยี่ยมและไม่เห็นความสำคัญในการตรวจเยี่ยมผู้ป่วย ๕. พยาบาลที่มีหน้าที่ดูแลอสส.เปลี่ยนตำแหน่งบ่อยไม่มีผู้ดูแลอย่างต่อเนื่อง ๖. อสส.ร้อยละ ๖๕ เป็นผู้สูงอายุจึงไม่ค่อยได้ตรวจเยี่ยมและค้นหาผู้ป่วยอย่างทั่วถึง
<p>โอกาส (Opportunities: O)</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. . กองสร้างเสริมสุขภาพกำหนดยุทธศาสตร์เรื่องการฝึกอบรมผู้ที่ปฏิบัติงานให้มีความรู้ความสามารถในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคความดันโลหิตสูง ๒. มีคู่มือการดำเนินงานอาสาสมัครสาธารณสุขโดยกองสร้างเสริมสุขภาพ กรุงเทพมหานครและกระทรวงสาธารณสุข 	<p>อุปสรรค (Threats : T)</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ค่าตอบแทนอาสาสมัครสาธารณสุขน้อยมากเพียงเดือนละ ๖๐๐ บาท ๒. อาสาสมัครสาธารณสุข ๑ คนต้องรับงานหลายตำแหน่งเช่นเป็นกรรมการชุมชน ป้องกันยาเสพติดหรือแกนนำอื่นๆ เป็นต้น

หลังจากการประเมินสภาพแวดล้อมโดยการวิเคราะห์ SWOT แล้วได้นำข้อมูลจากการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภัยคุกคามมาจัดทำกลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหาโดยใช้หลัก TOWS matrix มาใช้ในการวิเคราะห์ดังนี้

๑. กลยุทธ์การดำเนินงานการอบรมปฐมนิเทศอสส.รายใหม่เพื่อแบ่งเบางานอสส.เดิมที่มีภาระงานหลายหน้าที่และการจัดทำ Job description อสส.ที่ปฏิบัติงานในชุมชนและในศูนย์สุขภาพชุมชนเพื่อเกลี่ยงานหรือปรับลดงานบางอย่างที่ซ้ำซ้อน

(กิจกรรมที่ ๑) เป็นการจัดทำกลยุทธ์ในลักษณะกลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST Strategy) เป็นการนำข้อได้เปรียบ จุดแข็ง มากำหนดเป็นกลยุทธ์เชิงป้องกันเพื่อบริหารจัดการข้อจำกัดจากสภาพแวดล้อมที่องค์กรควบคุมไม่ได้โดยการนำอุปสรรคข้อที่ ๒. อาสาสมัครสาธารณสุข ๑ คนต้องรับงานหลายตำแหน่ง เช่นเป็นกรรมการชุมชน ป้องกันยาเสพติดหรือแกนนำอื่นๆ เป็นต้นทำให้ไม่มีเวลามาดูแลผู้ป่วยความดันโลหิตสูงในชุมชนได้อย่างทั่วถึงและครอบคลุมจึงต้องนำจุดแข็งในข้อที่ ๓. หน่วยงานมีหน้าที่จัดอบรมปฐมนิเทศอสส. รายใหม่ตามความเหมาะสมและตามความจำเป็นอย่างน้อยไม่เกินปีละ ๑ ครั้ง เป็นโดยจัดการ อบรมปฐมนิเทศอสส. รายใหม่และการจัดทำ Job description อสส. ที่ปฏิบัติงานในชุมชนและในศูนย์สุขภาพชุมชนเพื่อพิจารณาเปลี่ยนแปลงหรือปรับลดงานบางอย่างที่ซ้ำซ้อนกันเป็นต้น

๒. กลยุทธ์การจัดอบรมเพิ่มพูนความรู้และการฝึกภาคปฏิบัติโรคความดันโลหิตสูงแก่อาสาสมัครสาธารณสุข (กิจกรรมที่ ๒) เป็นการนำโอกาสมาช่วยกำหนดกลยุทธ์แก้ไขจุดอ่อนภายในองค์กรที่มีอยู่โดยการนำจุดอ่อนในข้อที่ ๑. ละ๒ อาสาสมัครสาธารณสุขส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องโรคความดันโลหิตสูงและขาดทักษะการวัดความดันโลหิตที่ถูกต้องแล้วใช้โอกาสที่มีในข้อที่ ๑. มีการสอนต่อเนื่องให้กับอาสาสมัครสาธารณสุขทุกเดือนและมีการสอนฟื้นฟูปีละ ๑ ครั้งโดยมาดำเนินการจัดอบรมให้อาสาสมัครสาธารณสุขมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องโรคความดันโลหิตสูงและดำเนินการฝึกภาคปฏิบัติขึ้นในชุมชนเพื่อให้อาสาสมัครสาธารณสุขได้ฝึกทักษะการปฏิบัติงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคความดันโลหิตสูงในชุมชนอย่างถูกต้องและทั่วถึงครอบคลุมในทุกพื้นที่ที่รับผิดชอบ

โดยสามารถนำมาเป็นตารางกำหนดกลยุทธ์ กำหนดตัวชี้วัด และเป้าหมายของกิจกรรมที่สร้างขึ้นตามกลยุทธ์โดยแบ่งเป็น ๒ กลยุทธ์ดังนี้

กลยุทธ์	วัตถุประสงค์ เชิงกลยุทธ์	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	แผนงาน/โครงการ /กิจกรรม
๑. กลยุทธ์การดำเนินงานอบรมปฐมนิเทศอสส. รายใหม่และจัดทำ Job description อสส. ที่ปฏิบัติงานในชุมชนและในศูนย์สุขภาพชุมชนเพื่อเปลี่ยนแปลงหรือปรับลดงานบางอย่างที่ซ้ำซ้อน (STStrategie)	-เพื่ออบรมปฐมนิเทศอสส. รายใหม่ -เพื่อจัดทำjob descriptionอสส. ที่ปฏิบัติงานในชุมชนและในศูนย์สุขภาพ และปรับลดภาระงานที่ซ้ำซ้อนของอสส.ให้ลดลง	-จำนวนอสส.ใหม่ ที่เพิ่มขึ้น -ภาระงานอสส. ลดลง	ร้อยละ ๒๐ ร้อยละ ๒๐	จัดอบรมปฐมนิเทศอสส. รายใหม่ การจัดทำ Job descriptionของอสส. ที่ปฏิบัติงานในชุมชนและศูนย์สุขภาพชุมชน

กลยุทธ์	วัตถุประสงค์ เชิงกลยุทธ์	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	แผนงาน/โครงการ /กิจกรรม
๒. กลยุทธ์การจัด อบรมเพิ่มพูน ความรู้และการฝึก ภาคปฏิบัติในการ ควบคุมและ ป้องกันโรคความ ดันโลหิตสูงแก่ อาสาสมัคร สาธารณสุข เป็น กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO Stratege)	เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และการฝึก ภาคปฏิบัติในการ ควบคุมและ ป้องกันโรคความ ดันโลหิตสูงแก่ อาสาสมัคร สาธารณสุข	-แบบทดสอบ ความรู้ (pre-post test)	-ร้อยละ ๘๐	จัดอบรมเพิ่มพูน ความรู้และการฝึก ภาคปฏิบัติในการ
		-ยอดรายงานการ ตรวจเยี่ยมผู้ป่วย ของอสส.เทียบกับ จำนวนผู้ป่วย เป็นความดันโลหิต สูงทั้งหมดใน ชุมชน	-ร้อยละ ๘๐	ควบคุมและป้องกัน โรคความดันโลหิต สูงแก่อาสาสมัคร สาธารณสุข
		-จำนวนอสส. ต้นแบบในการ ดูแลผู้ป่วยความ ดันโลหิตสูงใน ชุมชน	-ร้อยละ ๘๐	
		-จำนวนอสส. ที่ปฏิบัติงานได้ ถูกต้องในด้านการ ป้องกันและแก้ไข ปัญหาโรคความ ดันโลหิตสูงใน ชุมชน	-ร้อยละ ๙๐	
		-จำนวนผู้ป่วยที่มี ภาวะแทรกซ้อน จากโรคความดัน โลหิตสูงในชุมชน หมู่๗ราษฎร์บูรณะ	-ไม่เกิน ร้อยละ ๒๐	
-จำนวนผู้ป่วยที่ ไม่ได้ไปพบแพทย์ ตามนัด	-ไม่เกิน ร้อยละ ๑๐			

การจัดทำโครงการตามกลยุทธ์ที่กำหนด ประกอบด้วย ๒ กิจกรรมซึ่งได้นำหลักการบริหารคุณภาพ PDCA คือ เมื่อได้วางแผน (Plan : P) นำไปปฏิบัติ (Do : D) ระหว่างการปฏิบัติการดำเนินงานตรวจสอบ (Check: C) พบปัญหาที่ทำการแก้ไขหรือปรับปรุง (Act : A) การ

ปรับปรุงต้องเริ่มจากการวางแผนแล้วหมุนวนไปเรื่อยๆจนเป็นวงจร PDCA โดยจะใช้หลักการดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานโดยมีรายละเอียดในแต่ละกิจกรรมดังนี้

กิจกรรมที่ ๑. การดำเนินงานการอบรมปฐมนิเทศอสส.รายใหม่และจัดทำ Job description

ขั้นวางแผนดำเนินการ

๑. ค้นหาปัญหา กำหนดหัวข้อปัญหาที่ต้องพัฒนาปรับปรุงและแก้ไข กำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย

๒. วางแผนขั้นตอนการดำเนินงานโดย

- ระบุเครื่องมือที่ใช้ในการค้นหาปัญหา
- การกำหนดขอบเขตเนื้อหาที่ต้องการแก้ไข
- กำหนดขอบเขตวิธีการดำเนินงาน
- ผู้ที่รับผิดชอบในการดำเนินงาน
- การนำผลไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้อง

ขั้นดำเนินการ

๑. ค้นหาปัญหาจากการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคความดันโลหิตสูงและโรคเบาหวานในชุมชนของอาสาสมัครสาธารณสุขชุมชนหมู่ ๗ ราษฎร์บูรณะ ได้แก่รายงานประจำเดือน เรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคความดันโลหิตสูงในชุมชนของอาสาสมัครสาธารณสุข (อสส.) ที่มียอดการรายงานที่น้อยกว่าความเป็นจริงถึงร้อยละ ๖๕.๗๙ ซึ่งเป็นรายงานที่ อสส. จะต้องติดตามเยี่ยมดูแลและค้นหาผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงในชุมชนที่รับผิดชอบเป็นประจำทุกเดือนและต้องนำผลการตรวจเยี่ยมบันทึกลงในสมุดทะเบียนดังกล่าวแล้วนำทะเบียนนั้นส่งกับพยาบาลผู้รับผิดชอบงานด้านความดันโลหิตสูงในชุมชนทุกสิ้นเดือนหลังจากนั้นพยาบาลจะเก็บรวบรวมข้อมูลบางส่วนเพิ่มเติมแล้วนำผลรายงานทั้งหมดนำส่ง กองสร้างเสริมสุขภาพ สำนักอนามัยเป็นขั้นตอนสุดท้ายทุกๆเดือน

โดยในการค้นหาปัญหาดังกล่าวจะใช้วิธีดังต่อไปนี้

๑. สัมภาษณ์

โดยการไปสัมภาษณ์อาสาสมัครสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในชุมชนหมู่ ๗ ราษฎร์บูรณะทั้งรายกลุ่มและรายบุคคลจำนวน ๑๗ คนโดยมีทีมพยาบาลลงร่วมปฏิบัติเป็นระยะๆในลักษณะ

ของกัลยาณมิตรไม่ใช่เป็นการตรวจเช็คหรือจับผิดใดๆรวมทั้งเพื่อทบทวนความถูกต้องของการปฏิบัติ และการตรวจวัดความดันโลหิต ว่ามีปัญหาอะไรถึงมีการติดตามตรวจเยี่ยมและค้นหารวมทั้งดูแลติดตามผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงได้น้อยกว่าความเป็นจริงถึง ร้อยละ ๖๕.๗๙

๒. สอบถาม

๒.๑ อาสาสมัครสาธารณสุขชุมชนหมู่ ๗ ราษฎรบุรณะจำนวน ๑๗ คนดังนี้

- มีการออกเยี่ยมติดตามและค้นหาผู้ป่วยความดันโลหิตสูงรายใหม่เดือนละกี่ครั้ง
- มีการวัดความดันโลหิต ให้สุศึกษาและคำแนะนำ รวมทั้งสอนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพกับผู้ป่วยทุกครั้งที่ติดตามเยี่ยมหรือไม่
- ทราบถึงความจำเป็นของการไปการพบแพทย์ตามนัดหรือทานยาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอเพียงใด

- สามารถบอกได้หรือไม่ว่าภาวะแทรกซ้อนของโรคความดันโลหิตสูงมีอะไรบ้าง

๒.๒. ผู้ป่วยความดันโลหิตสูงชุมชนหมู่ ๗ ราษฎรบุรณะจำนวน ๓๘ คนดังนี้

- เคยมีอาสาสมัครสาธารณสุขมาตรวจเยี่ยมหรือให้คำแนะนำบ้างหรือไม่
- กรณีถ้ามีอาสาสมัครมาตรวจเยี่ยมจะเยี่ยมบ่อยแค่ไหน
- อาสาสมัครที่มาตรวจเยี่ยมแต่ละครั้งทำอะไรให้บ้าง ใช้เวลานานแค่ไหนและพูดคุยอะไรบ้างสามารถเล่าให้ฟังได้ไหมว่าอาสาสมัครพูดหรือแนะนำว่าอย่างไร
- รู้สึกอย่างไรกับการที่มีอาสาสมัครสาธารณสุขมาตรวจเยี่ยมและให้คำแนะนำ

๒.๓. ประชาชนที่อาศัยอยู่รอบบ้านอาสาสมัครสาธารณสุขทั้ง ๑๗ คนในระยะ ระยะ ๑๐ เมตรในชุมชนหมู่ ๗ ราษฎรบุรณะจำนวน ๑ : ๓ (อสส. ๑ คน : ประชาชน ๓ คน)

จำนวน ๕๑ คน ดังนี้

- ท่านทราบหรือไม่ว่าในชุมชนที่ท่านอาศัยอยู่มีอาสาสมัครสาธารณสุขที่คอยดูแลและให้คำแนะนำในเรื่องสุขภาพและมีสถานที่จ่ายยาและให้การปฐมพยาบาลเบื้องต้นที่เรียกว่า “ศูนย์สุขภาพชุมชน”
- ถ้าท่านทราบว่าในชุมชนมีอาสาสมัครสาธารณสุขท่านทราบหรือไม่ว่าอสส.มีหน้าที่ทำอะไรบ้าง

- ถ้าท่านทราบถึงหน้าที่ของอสส.แล้วพอบอกได้หรือไม่ว่าท่านพึงพอใจกับการทำหน้าที่ของอสส.มากน้อยเพียงไรและอย่างไร

๒. รวบรวมปัญหาและผลที่ได้จากการสัมภาษณ์และการสอบถามตัวอาสาสมัครสาธารณสุขและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียพร้อมรวบรวมปัญหาทั้งหมดที่เกิดขึ้นและคัดแยกปัญหาตามขั้นตอนการดำเนินงาน

๓. วิเคราะห์ปัญหาที่รวบรวมได้โดยแบ่งเป็นทั้งหมด ๒ ด้านดังนี้

๓.๑. ปัญหาที่อสส.เบื่อไม่ยอมทำงานเนื่องจากมีภาระงานหลายอย่างและต้องทำงานประจำจึงทำให้ออกตรวจเยี่ยมและค้นหาผู้ป่วยได้ไม่ครอบคลุมและทั่วถึงเป็นผลให้ยอดรายงานประจำเดือนอสส.ต่ำกว่าความเป็นจริงถึงร้อยละ๖๕.๗๙

๓.๒. ปัญหาด้านขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะในการปฏิบัติงานในเรื่อง การดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคความดันโลหิตสูงในชุมชนจึงทำให้ออสส.ไม่เห็นความสำคัญของการออกตรวจเยี่ยมและค้นหาผู้ป่วยความดันโลหิตสูงในชุมชน

๔. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและบุคคลากรในองค์กรเพื่อเตรียมจัดทำโครงการการอบรมเพิ่มพูนความรู้แก่อาสาสมัครสาธารณสุข และขออนุมัติโครงการ

๕. จัดอบรมปฐมนิเทศอสส.รายใหม่และจัดทำ Job descriptionของอาสาสมัครสาธารณสุขในชุมชนและที่ปฏิบัติงานในศูนย์สุขภาพชุมชนเพื่อเกลี่ยงานหรือปรับลดงานบางอย่างที่ซ้ำซ้อน

ขั้นการประเมินผล

๑. จำนวนอสส.ใหม่ที่เพิ่มขึ้น
๒. ภาระงานอสส.ลดลง

ขั้นการปรับปรุงแก้ไข

๑. แก้ไขปรับปรุงข้อผิดพลาด หรือแนวทางที่ยังไม่สมบูรณ์
๒. แก้ไขปรับปรุงให้การดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนสะดวกและง่ายต่อความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติตามได้ง่าย

กิจกรรมที่ ๒ การจัดอบรมเพิ่มพูนความรู้และการฝึกภาคปฏิบัติในการควบคุมและป้องกันโรคความดันโลหิตสูงแก่อาสาสมัครสาธารณสุข

๑. จัดประชุมบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันกำหนดเนื้อหาภาคทฤษฎีรวมทั้งรูปแบบและแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องและครบถ้วนตามมาตรฐานการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไข ปัญหาโรคความดันโลหิตสูงในชุมชน

๒. นำเนื้อหาภาคทฤษฎีที่มีทั้งความหมายของโรค สาเหตุ อาการ การปฏิบัติตัวที่ถูกต้องเน้นในเรื่องการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การดูแลและคำแนะนำและรูปแบบกิจกรรมพร้อมแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตามมาตรฐานมาากำหนดวัน เวลาและสถานที่โดยจัดเป็นภาคทฤษฎี ๑/๒ วัน และภาคปฏิบัติ๑/๒ วัน โดยจัดลงสู่ฐานการปฏิบัติออกเป็น ๒ ฐานคือ

ฐานที่ ๑

ฐานฝึกปฏิบัติการวัดความดันโลหิตที่ถูกวิธีและเรียนรู้การแบ่งระดับความดันโลหิตออกเป็น ๔ ระดับคือปกติ เสี่ยง และส่งต่อ รวมถึงการดูแลและคำแนะนำการปฏิบัติตัวของผู้ป่วยในแต่ละระดับได้ถูกต้องแม่นยำ และจะไม่เกิดภาวะแทรกซ้อนของโรคความดันโลหิตสูงตามมาเป็นต้น

ฐานที่ ๒

ฐานการฝึกการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การฝึกทำกลุ่ม Self Health Group การทำFocus Group เป็นต้น

๓. จัดประชุมทีมพี่เลี้ยงและคณะทำงานเพื่อให้เข้าใจวิธีการและแนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้องตรงกัน

๔. จัดเตรียมสถานที่ อุปกรณ์และเอกสารที่ต้องใช้ในการฝึกภาคปฏิบัติ

๕. ดำเนินการจัดการฝึกอบรมภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไข ปัญหาโรคความดันโลหิตสูงในชุมชน

- ทำแบบประเมินความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังเข้ารับการอบรม

- จัดทีมพี่เลี้ยงเพื่อทำ Workshop และแยกตามฐาน

- จัดอาสาสมัครสาธารณสุขเป็น ๒ กลุ่มและสลับเข้าฐานจนครบทั้ง ๒ ฐาน

- สร้างทีมงานและสร้างเครือข่ายอาสาสมัครต้นแบบการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไข ปัญหาโรคความดันโลหิตสูงในชุมชน

- กิจกรรมสร้างแรงจูงใจและความภาคภูมิใจในการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไข ปัญหาโรคความดันโลหิตสูงในชุมชน

๖. สร้างความเชื่อมโยงการดูแลผู้ป่วยความดันโลหิตสูงทั้งในชุมชนและนอกชุมชนระหว่างอาสาสมัครสาธารณสุขและพยาบาลที่ดูแลงานสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคในชุมชนผ่านทางสมุดคู่มือประจำตัวผู้ป่วยความดันโลหิตสูงเมื่อพยาบาลติดตามเยี่ยมทั้ง Home Visit และ Home Health Care และเมื่อพบปัญหาในการลงปฏิบัติร่วมกับบออสส.จะมาทำกลุ่มและหาทางออกร่วมกันโดยใช้วิธีวงจรบริหารงานคุณภาพ (PDCA) โดย

๖.๑. Plan ใช้การวางแผนโดยดูจากผู้ป่วยที่มีระดับความดันโลหิตขนาดไหนถึงจะวางแผนให้ดำเนินการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

๖.๒. Do ทำการสอนและเข้ากลุ่มเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

๖.๓. Check ตรวจสอบ/ประเมินผลได้ด้วยกระบวนการ Home Health Care และ Home Visit

๖.๔. Act. ปรับปรุงแก้ไขโดยการ Feedback ที่สมุดคู่มือประจำตัวผู้ป่วย ย้อนกลับมาดูว่าเพราะเหตุใดผู้ป่วยจึงไม่ดีขึ้นแล้วจึงย้อนกลับเข้าวงจร PDCA ต่อไปอีกเป็นต้น

๗. ประเมินผลโครงการอบรมเพิ่มพูนความรู้และการฝึกภาคปฏิบัติในการควบคุมและป้องกันโรคความดันโลหิตสูงแก่อาสาสมัครสาธารณสุข

๗. ระยะเวลาการดำเนินการ

ระยะเวลาการดำเนินงานเดือนตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๕๘

(ตามตารางแนบท้าย ๑)

๘. แนวทางการติดตามและประเมินผล

๘.๑ ตัวชี้วัดความสำเร็จ ระดับผลผลิต (Output) และหรือระดับผลลัพธ์ (Outcom)

ระดับผลผลิต (Output)

- อาสาสมัครสาธารณสุขมีผลทดสอบความรู้ภายหลังการอบรมเพิ่มพูนความรู้ เรื่องโรคความดันโลหิตสูงเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘๐
- ยอดรายงานการตรวจเยี่ยมผู้ป่วยความดันโลหิตสูงของอาสาสมัครสาธารณสุข เมื่อเทียบกับจำนวนผู้ป่วยเป็นความดันโลหิตสูงทั้งหมดในชุมชนมีจำนวนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘๐
- มีจำนวนอาสาสมัครสาธารณสุขต้นแบบในการดูแลผู้ป่วยความดันโลหิตสูงในชุมชนเกิดขึ้นร้อยละ ๘๐

- มีจำนวนอาสาสมัครที่ปฏิบัติงานได้ถูกต้องในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคความดันโลหิตสูงในชุมชนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๙๐
- มีจำนวนผู้ป่วยที่มีภาวะแทรกซ้อนจากโรคความดันโลหิตสูงในชุมชนหมู่ ๗ ราษฎรบุรณะไม่เกินร้อยละ ๒๐
- จำนวนผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงที่ไม่ไปพบแพทย์ตามนัดไม่เกินร้อยละ ๑๐
- มีการอบรมปฐมนิเทศอาสาสมัครสาธารณสุข
- อสส.มี Job Description

ระดับผลลัพธ์ (Outcom)

- ประชาชนชุมชนหมู่ ๗ ราษฎรบุรณะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
 - อาสาสมัครสาธารณสุขมีการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคความดันโลหิตสูงในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล
 - เกิดอาสาสมัครต้นแบบในเรื่องการดูแลผู้ป่วยความดันโลหิตสูงในชุมชน
 - อาสาสมัครสาธารณสุขมีภาระงานลดลง
 - มีอาสาสมัครใหม่เพิ่มขึ้น
- ๘.๒ วิธีการ/เครื่องมือในการติดตามและการประเมินผลสำเร็จ

วิธีการ

- การสัมภาษณ์อาสาสมัครสาธารณสุข
 - การสอบถามอาสาสมัครสาธารณสุขและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
 - บันทึกรายละเอียดในส่วนค่าใช้จ่ายต่างๆ
 - การตรวจสอบงบการเงินของหน่วยงาน
- ### เครื่องมือ
- แบบสัมภาษณ์
 - แบบสอบถาม
 - แบบทดสอบความรู้ทั้งก่อนและหลังการเข้ารับการอบรม

๙. ข้อเสนอแนะ

- ควรมีการพัฒนาอาสาสมัครสาธารณสุขในการดูแลผู้ป่วยโรคเบาหวานและโรคไม่ติดต่อเรื้อรังอื่นๆ
- ควรเพิ่มค่าตอบแทนให้อาสาสมัครสาธารณสุขจาก ๑๔๐ บาทเป็น ๓๐๐ บาท เท่าค่าแรงขั้นต่ำเพราะอาสาสมัครบางคนมีความจำเป็นต้องหารายได้เลี้ยงครอบครัวถ้ามีรายได้เท่ากันจะทำให้ไม่ต้องไปหารายได้จากที่อื่นมีเวลาให้กับงานในชุมชนมากขึ้น
- ในการรับสมัครอบรมปฐมนิเทศอาสาสมัครสาธารณสุขใหม่ควรจำกัดอายุไม่เกิน ๖๐ ปีเพราะอาสาสมัครส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ ฉะนั้นการดูแลและตรวจเยี่ยมผู้ป่วยในชุมชนจึงทำได้ไม่ทั่วถึงและไม่ต่อเนื่อง

ภาคผนวก

กำหนดการโครงการการจัดอบรมเพิ่มพูนความรู้และการฝึกภาคปฏิบัติในการควบคุมและป้องกันโรค
ความดันโลหิตสูงแก่อาสาสมัครสาธารณสุข

วันแรก (กิจกรรมที่ ๑)

๐๘.๓๐ - ๐๙.๐๐	ลงทะเบียน
๐๙.๐๐- ๐๙.๓๐	พิธีเปิดการอบรม
๐๙.๓๐ - ๑๒.๐๐	- ทำแบบประเมินความรู้ก่อน -และหลังอบรม - อบรมปฐมนิเทศอาสาสมัครสาธารณสุข(รายใหม่)
๑๒.๐๐-๑๓.๐๐	รับประทานอาหารกลางวัน
๑๓.๐๐-๑๔.๐๐	แบ่งกลุ่มทำ work Shopร่วมจัดทำ Job Description ของอสส.ที่ปฏิบัติงานใน ชุมชนและในศูนย์สุขภาพชุมชน (รายเก่า)
๑๔.๐๐-๑๕.๐๐	ร่วมปรึกษาการเกลี้ยงานและดูความซ้ำซ้อนของงาน
๑๕.๐๐-๑๖.๐๐	สรุปและซักถามปัญหา

วันที่สอง (กิจกรรมที่ ๒)

๐๘.๓๐ - ๐๙.๐๐	ลงทะเบียน
๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐	อบรมเพิ่มพูนความรู้ภาคทฤษฎีเรื่องโรคความดันโลหิตสูง
๑๒.๐๐-๑๓.๐๐	รับประทานอาหารกลางวัน
๑๓.๐๐-๑๕.๐๐	แบ่งกลุ่ม ๒ กลุ่มและเข้าฐานกิจกรรมทั้ง ๒ ฐาน
๑๕.๐๐-๑๕.๓๐	สรุปฐานกิจกรรม-ถาม-ตอบ
๑๕.๓๐-๑๖.๐๐	ทำแบบประเมินหลังอบรม

